CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL A. DUTHEILLET DE LAMOTHE VAN 27 MEI 1971[1]

Mijnheer de President,

mijne heren Rechters,

In deze zaak gaat het om een zeer ingewikkeld, doch in oorsprong eenvoudig probleem.

Er bestaat voor de communautaire suikermarkt een marktordening en naar U weet wordt er een heffing toegepast op invoer van suiker uit derde landen in de Gemeenschap.

Er bestaat ook een marktordening voor groenten en fruit, doch deze markt is een van de weinige die geen heffingen of restituties kent en waar de invoer alleen is onderworpen aan douanerechten, vastgesteld in het gemeenschappelijk douanetarief.

Combinatie van beide marktordeningen bleek noodzakelijk en moeilijk tegelijk.

Er is nimmer sprake van geweest een heffing toe te passen op suiker voorkomende in vers fruit; daarentegen was te duchten dat zonder speciale voorschriften de invoer van op basis van fruit verwerkte produkten een bres zou slaan in het beschermend vereveningsstelsel der communautaire suikerregeling.

Want de suiker, voorkomende in op basis van fruit verwerkte produkten, is soms uitsluitend natuurlijke vruchtsuiker, soms gedeeltelijk bij verwerking toegevoegd.

De communautaire invoer van zulke produkten is aanzienlijk en, zou men hebben stilgezeten, dan hadden grote hoeveelheden aan deze vruchten toegevoegde suiker (40 000 ton 's jaars volgens sommige schattingen) aan de communautaire heffing op ingevoerde suiker kunnen ontkomen.

Om aan een dergelijke situatie het hoofd te bieden, stelde de Raad achtereenvolgens een aantal verordeningen vast, verordening nr. 220/67 van 30 juni 1967, verordening nr. 789/67 van 31 oktober 1967 en vervolgens verordening nr. 865/68 van 28 juni 1968.

Toepassing van verordening nr. 865/68 lag ten grondslag aan het geding waarin een Finanzgericht U de uitleggingsvraag heeft gesteld die vandaag Uw aandacht vraagt.

In september 1969 verzocht de vennootschap Bagusat op het douanekantoor te Berlijn om inklaring van belangrijke hoeveelheden uit Joegoslavië afkomstige kersen op alcohol.

Deze kersen worden in Duitsland „Weichselkirschen" genoemd, terwijl in de Franse vertaling der dingtalen sprake is van „griottes".

Volgens bepaalde inlichtingen schijnt hier in werkelijkheid sprake te zijn van een variëteit van het kersenras „Santa Lucia", voorkomende aan de oevers van de Adriatische zee; in het Italiaans spreekt men van „amarasca", in het Frans van „marasques" en de maraskijnlikeur ontleent er blijkbaar haar naam aan.

De Duitse douane meende aanvankelijk dat deze kersen wel aan douanerechten en dergelijke onderworpen waren, doch dat de suikerheffing er niet op mocht worden toegepast.

Toen echter bij analyse was gebleken dat het suikergehalte dezer produkten hoger was dan het percentage van 9 %, vastgesteld in aanvullende aantekening nr. 2 bij hoofdstuk 20 van het gemeenschappelijk douanetarief (als bijlage gevoegd bij 's Raads verordening nr. 950/68 van 28 juni 1968), wijzigde de douane haar standpunt; zij achtte de heffing bij nader inzien wel toepasselijk.

De importeur protesteerde, stellende dat er aan het produkt geen suiker was toe-

1 — Vertaald uit het Frans.

gevoegd — hetgeen hij aanbood te bewijzen —.
Maar de Duitse douane bleef bij haar standpunt: wanneer het suikergehalte hoger is dan 9 %, is volgens haar de heffing verschuldigd, ook wanneer er in werkelijkheid geen toevoeging van suiker heeft plaatsgevonden — dit laatste werd niet door de douane betwist —.
De zaak werd aanhangig gemaakt bij het bevoegde Finanzgericht, dat U overeenkomstig artikel 177 van het Verdrag navolgende vragen heeft voorgelegd:

a) Moet artikel 2 van verordening EEG nr. 865/68, juncto artikel 9 dier verordening en de aantekeningen bij het gemeenschappelijk douanetarief (aanvullende aantekening 2 bij hoofdstuk 20, post 20.06-B-I-e) aldus worden uitgelegd, dat een door toepassing van de refractometermethode vastgesteld suikergehalte van meer dan 9 gewichtspercenten als „toegevoegde suiker" is te beschouwen of kan een produkt — in casu morellen op alcohol — volgens verordening nr. EEG 865/68 alleen aan heffing onderworpen zijn wanneer daaraan inderdaad suiker is toegevoegd?
b) Mocht een suikergehalte van meer dan 9 gewichtspercenten als „toegevoegde suiker" in de zin van verordening EEG nr. 865/68 zijn te beschouwen zonder dat ter zake doet of in feite toevoeging van suiker heeft plaatsgevonden: is deze regeling dan met het doel van verordening EEG nr. 865/68 te verenigen?
c) Zo neen: is dan sprake van een inbreuk op het gemeenschapsrecht welke medebrengt dat toepassing van de heffing is uitgesloten of moet de heffing ondanks het feit dat zulks niet in de bedoeling heeft gelegen, nochtans worden toegepast?

Het probleem waarmede de eerste vraag U confronteert, vertoont mijns inziens twee aspecten:
In de eerste plaats de vraag naar hetgeen gewoonlijk genoemd wordt het belastbaar feit — het „Steuertatbestand" — der bij verordening nr. 865/68 ingestelde heffing.
Is dat een suikergehalte boven een bepaald percentage?
Of is het alleen maar suiker die bij verwerking *in feite* aan het produkt is toegevoegd?
Het tweede aspect van het probleem betreft de wijze waarop het bewijs van toevoeging of niet-toevoeging van suiker aan het verwerkte produkt moet worden geleverd en de vraag op wie de bewijslast rust.

I

Wat betreft het eerste aspect van het door U op te lossen probleem wordt Uw aandacht gevraagd voor drie opvattingen:
In de eerste plaats de opvatting van de importeur, dat van heffing alleen sprake kan zijn wanneer er *in feite* suiker aan het produkt is toegevoegd.
In de tweede plaats de opvatting welke door de Duitse douane voor de nationale rechter werd voorgestaan en die er grosso modo op neerkomt dat, mocht de uitlegging van verordening nr. 865/68 twijfel doen rijzen, aan die twijfel een einde wordt gemaakt door aanvullende aantekening nr. 2 bij hoofdstuk 20 van het gemeenschappelijk douanetarief: „de produkten bedoeld bij post 20.06 worden geacht ‚toegevoegde suiker' te bevatten, indien hun ‚suikergehalte' meer bedraagt dan . . . 9 %".
Volgens de derde opvatting, die van de Commissie, moet aan aanvullende aantekening nr. 2 bij hoofdstuk 20 slechts bijkomstige betekenis worden toegekend, doch wordt in verordening nr. 865/68 zelf voorzien, dat door verwerking verkregen produkten, ook wanneer *daaraan in feite geen suiker is toegevoegd,* aan de heffing moeten worden onderworpen zodra het suikergehalte een bepaald percentage te boven gaat.
Onzerzijds zijn wij van mening dat de heffing slechts verschuldigd is wanneer er bij de verwerking van het ingevoerde produkt *in feite* suiker is toegevoegd.
Wij willen trachten U aan te tonen dat deze uitlegging in de lijn ligt:

— van de bewoordingen van verordening nr. 865/68,
— van de doelstelling der verordening,
— van de beginselen welke de verordening zelf voor haar toepassing opstelt.

1. De bewoordingen van verordening nr. 865/68.
Het lijkt mij vast te staan dat de auteurs der verordening slechts produkten waaraan bij verwerking suiker is toegevoegd, aan de heffing hebben willen onderwerpen.
In de considerans der verordening wordt uiteengezet waarom „bepalingen dienen te worden vastgesteld waardoor op de in de verwerkte produkten *aanwezige suiker* een heffing wordt gelegd".
Artikel 2, lid 1, waarbij de heffing wordt ingesteld, luidt als volgt: „Naast het in artikel 9, lid 1, bedoelde douanerecht wordt bij invoer van de in bijlage I bedoelde produkten een heffing op basis van de aan de produkten *toegevoegde suiker* toegepast, die wordt vastgesteld op de in de volgende leden omschreven wijze."
De Duitse, Franse, Nederlandse en Italiaanse tekst stemmen op dit punt geheel overeen.
In alle overige heffingsvoorschriften der verordening, waarop wij aanstonds terugkomen, alsook in de voorschriften betreffende de restitutie die tegelijk met de heffing is ingesteld, komen wij deze zelfde term „toegevoegde suiker" tegen.
En ten slotte worden in verordening nr. 2275/70 tot wijziging van verordening nr. 865/68 vrijwel dezelfde bewoordingen gebezigd.
De moeite welke de communautaire gezagsorganen zich telkens hebben getroost om op dit punt klaarheid te scheppen, lijkt ons op zichzelf reeds veelzeggend.

2. Dit is a fortiori zo wanneer men niet alleen de bewoordingen, doch ook de doelstelling der verordening in zijn overwegingen betrekt.
Want waarom ging het? Het ging erom een leemte in de communautaire suikermarktordening te sluiten en het binnenkomen in de Gemeenschap te verhinderen van suiker die bij invoer in pure staat aan de heffing zou zijn onderworpen, doch daaraan zou zijn ontkomen als gevolg van het feit dat ze in vruchten was verwerkt.
Kennelijk heeft men derhalve, zomin als suiker in vers fruit, de natuurlijke vruchtsuiker in verwerkt fruit aan de heffing willen onderwerpen, doch alleen suiker welke daaraan bij verwerking is toegevoegd.
Door de communautaire verordening anders uit te leggen, zou men daaraan ons inziens een andere strekking toekennen dan aan de auteurs voor ogen stond.
Het was hun namelijk begonnen om bescherming van de communautaire suikermarkt en niet van de gehele communautaire markt voor op basis van fruit verwerkte produkten.
Voorts dient te worden opgemerkt, dat de auteurs van de verordening, die waarschijnlijk vreesden dat er op dit punt een misverstand zou ontstaan, hun bedoeling met zoveel woorden tot uitdrukking hebben gebracht, en dit is de derde reden welke ons inziens ten gunste van de door ons voorgestane uitlegging pleit.

3. In het voorlaatste artikel der verordening, artikel 18, komt een bepaling voor waarvan de bedoeling niet aanstonds duidelijk is. Wij lezen: „Deze verordening moet zodanig worden toegepast dat gelijkelijk en op passende wijze rekening wordt gehouden met de in de artikelen 39 en 110 van het Verdrag gestelde doeleinden".
Waarom dit voorschrift? Waarom moesten wij worden herinnerd aan deze overbekende verplichting de verdragsbepalingen toe te passen?
De reden schijnt te zijn dat de auteurs van de verordening beducht zijn geweest voor een te ruime toepassing.
Via verwijzing naar de artikelen 39 en 110 van het Verdrag wordt herinnerd aan de in artikel 39 omschreven doeleinden van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en aan de plechtige verklaring van artikel 110:

„Door te zamen een douane-unie op te richten, beogen de Lid-Staten een bijdrage, in overeenstemming met het gemeenschappelijk belang, te leveren tot een harmonische ontwikkeling van de wereldhandel, de geleidelijke afschaffing van de beperkingen in het internationale handelsverkeer en de verlaging van de tariefmuren."

Door uitdrukkelijk te bepalen dat bij de toepassing van verordening nr. 865/68 *gelijkelijk* met deze beide artikelen rekening moet worden gehouden, hebben de auteurs der verordening ons inziens duidelijk willen zeggen: „Opgepast! deze verordening heeft slechts ten doel de gemeenschappelijke suikermarkt te beschermen; men gelieve haar niet te gebruiken ter bescherming van de gemeenschapsmarkt voor op basis van fruit verwerkte produkten wanneer deze uit derde landen herkomstige verwerkingsprodukten geen suiker bevatten".

Aan deze zelfde beduchtheid werd trouwens meermalen uitdrukking gegeven door het Parlement, met name door de Commissie voor externe economische betrekkingen. In haar advies van 30 april 1969, document nr. 23, spreekt deze commissie er haar bezorgdheid over uit, dat „de regeling van verordening nr. 865/68 het gevaar in [houdt] van een te vergaande bescherming der interne produkten" en wijst zij op de gevaren welke aan een dergelijke situatie verbonden zijn, met name in de ontwikkelingslanden, waar „de fabricage van groenten- en fruitconserven behoort tot de eerste activiteiten die in aanmerking komen bij de industrialisatie".

En het is wel duidelijk dat een uitlegging van verordening nr. 865/68, die toepassing der heffing zou impliceren op produkten, op basis van fruit verwerkt, waaraan in feite geen suiker is toegevoegd, nu juist zou leiden tot het resultaat dat de auteurs van de verordening hebben willen vermijden en dat tot bezorgdheid in het Parlement aanleiding gaf.

De kracht dezer verschillende overwegingen, waardoor een aantal Finanzgerichte [1] zich bij hun beslissingen hebben laten leiden, is de Commissie niet ontgaan en verklaart wellicht dat noch de Raad noch de Duitse Regering hebben gemeend ten deze hun standpunt te moeten bepalen.

Nochtans bepleit de Commissie een uitlegging die tegen de door ons voorgestane interpretatie ingaat; zij draagt daartoe een aantal argumenten voor waarvan ik reeds nu wil zeggen dat zij ons, hoe serieus ook, geen van alle hebben overtuigd.

1. Het eerste argument der Commissie wordt ontleend aan de algemene opzet van de verschillende voorschriften van verordening nr. 865/68.

Volgens de Commissie zou men ter uitlegging van artikel 2, lid 1, van verordening nr. 865/68 met lid 3 en lid 4 van dat artikel te rade moeten gaan.

De Commissie erkent dat zowel in de considerans van verordening nr. 865/68 als in artikel 2, lid 1, en in verschillende andere bepalingen dezer verordening een heffing alleen wordt voorzien wanneer er suiker is toegevoegd. Er is hier echter volgens de Commissie geen sprake van een dwingende regel, doch van een indicatie welke niet uitsluit dat produkten waarvan het totale suikergehalte — hoe ook verkregen — bepaalde percentages te boven gaat, worden gelijkgesteld met produkten waaraan suiker is toegevoegd.

De Commissie liet zich reeds in die zin uit in haar antwoord op vraag nr. 258/70 van de heer Vredeling (Publikatieblad van 5 november 1970, nr. C 133/21), waarin zij uiteenzet waarom er een nieuwe regeling voor de invoer van vruchtensap moet komen: de nieuwe voorschriften waren noodzakelijk gebleken om „te vermijden dat de invoer van sap met een hoge concentratie van natuurlijke suiker maar zonder toegevoegde suiker, aan een heffing zou moeten wor-

1 — Finanzgericht Hamburg, 17 oktober 1969: sinaasappelsap zonder toevoeging van suiker of alcohol.
Finanzgericht Baden-Württemberg, 11 februari 1970: Braziliaans sinaasappelsap.
Finanzgericht Bremen, 21 januari 1970: Spaanse abrikozen zonder toevoeging van alcohol, met toevoeging van suiker.

den onderworpen, terwijl deze heffing slechts *zou moeten* gelden voor de invoer van sap met toegevoegde suiker".
Uit het gebruik van de voorwaardelijke wijs „zou moeten" blijkt het uitgangspunt der Commissie. Naar vrijstelling van verwerkingsprodukten waaraan geen suiker is toegevoegd, dient volgens de Commissie te worden gestreefd; van een verplichting zou echter geen sprake zijn.
Zoals gezegd, tracht de Commissie in haar opmerkingen deze stelling juridisch te funderen door te wijzen op lid 3 en lid 4 van artikel 2 der verordening.
Deze leden hebben betrekking op de wijze van vaststelling van het „gehalte aan toegevoegde suiker". Er worden twee methoden voorzien, die welke de Commissie de „forfaitaire methode" noemt en waarbij het produkt niet behoeft te worden onderzocht, en die welke zij de „individuele methode" noemt en medebrengt dat het produkt refractometrisch moet worden onderzocht. Wij achten het onnodig beide methoden in onderdelen te beschrijven; dit zou een lange uiteenzetting vergen, want ze zijn tamelijk ingewikkeld. Ons inziens kan worden volstaan met erop te wijzen — en hier ligt het zwaartepunt van het betoog der Commissie —, dat het bedrag der heffing in beide gevallen wordt vastgesteld met behulp van wat de Commissie een *„fictio legis"* of *„onwederlegbaar vermoeden"* noemt. Men bepaalt het totale suikergehalte, trekt daarvan het forfaitaire percentage af, dat is vermeld in de bij de verordening gevoegde tabel en dat geacht wordt met het natuurlijk suikergehalte overeen te komen, en berekent vervolgens de heffing over het verschil. Lid 1 van artikel 2 zou dan ook in samenhang met lid 3 en lid 4 moeten worden uitgelegd. Wanneer de communautaire autoriteiten na instelling van een heffing op toegevoegde suiker hebben bepaald, dat deze toegevoegde suiker met behulp van wettelijke ficties of onwederlegbare vermoedens kan worden berekend, dan moeten die ficties of vermoedens ook worden gehanteerd om uit te maken of een produkt al dan niet aan de heffing is onderworpen.

Bij lezing van de memorie der Commissie hebt U kunnen constateren hoe briljant en vernuftig zij haar betoog heeft opgezet.
Toch vermocht het ons niet te overtuigen; ons inziens worden in het dialectisch betoog der Commissie twee fiscale begrippen verward die steeds zorgvuldig moeten worden onderscheiden:
— het belastbaar feit („Steuertatbestand"),
— de maatstaf der heffing („Bemessungsgrundlage").
En in casu staat vast, dat *lid 3 en lid 4* van artikel 2 alleen betrekking hebben op de *maatstaf der heffing:* blijkens de tekst wordt hier de wijze van vaststelling van het gehalte aan „toegevoegde suiker" geregeld.
Lid 1 betreft het *belastbaar feit* en als zodanig is, zoals gezegd, enkel en alleen de toevoeging van suiker te beschouwen.
Het verband tussen de verschillende leden van artikel 2 kan derhalve als volgt worden geresumeerd:
Bij toevoeging van suiker — lid 1 — wordt het gehalte aan toegevoegde suiker op grondslag waarvan de heffing moet worden berekend, vastgesteld volgens lid 3 en lid 4.
De technische toelichting welke ons onlangs tijdens de mondelinge behandeling werd verstrekt, heeft onze opvatting op dit punt versterkt: bij alle verschil van mening nopens de vraag of de aanwezigheid van toegevoegde suiker in een op basis van fruit verwerkt produkt gemakkelijk kan worden vastgesteld, bleek men het er over eens te zijn, dat praktisch onmogelijk is uit te maken hoeveel suiker is toegevoegd.
Het is derhalve heel goed te begrijpen dat de Raad een heffing heeft ingesteld welke slechts produkten betreft waaraan werkelijk suiker is toegevoegd, en tegelijkertijd heeft bepaald dat het gehalte aan toegevoegde suiker wordt berekend volgens methoden waarin ten dele met wettelijke ficties of onwederlegbare vermoedens wordt gewerkt.

2. Het tweede argument der Commissie deed ons nog het meest aarzelen alvo-

rens in voormelde zin ons standpunt te bepalen.

Het berust op de omstandigheid dat de communautaire gezagsorganen, toen zij produkten met een hoge concentratie van natuurlijke suiker van de heffing wilden vrijstellen, daartoe speciale verordeningen hebben vastgesteld.

Op het eerste gezicht is dit een zeer klemmend argument, immers uit het bestaan dier verordeningen (het zijn er, voor zover wij weten, vier, waarvan er drie betrekking hebben op vruchtensap) zou men „a contrario" een uitlegging van verordening nr. 865/68 kunnen afleiden in die zin dat vruchten waarvan het suikergehalte een bepaald percentage te boven gaat, normaliter aan de heffing onderworpen zijn; om voor sommige produkten een uitzondering te maken heeft men het immers nodig geacht speciale verordeningen vast te stellen.

Doch bij onderzoek van de tekst dezer verordeningen wordt deze redenering ons inziens goeddeels, zo niet geheel, ontzenuwd.

Want wat houden deze verordeningen — verordening nr. 1604/68 zo goed als verordeningen nrs. 455/69, 1906/70 of 2613/70 — in feite in?

Zij brengen wijziging in bijlage A van verordening nr. 865/68, dat wil zeggen in de tabel waarnaar wordt verwezen in lid 3 en lid 4 van artikel 2 der verordening die, naar wij zojuist trachtten aan te tonen, niet het belastbaar feit, doch alleen de maatstaf der heffing betreffen.

Zij leiden er derhalve toe dat het bedrag der heffing, indien verschuldigd, wordt verminderd of tot nihil gereduceerd, doch impliceren geen wijziging van de voorwaarden waaronder zij verschuldigd is.

Dit ware trouwens rechtens ook niet mogelijk geweest: ofschoon de verordeningen van de Raad zijn uitgegaan, heeft het Parlement geen advies uitgebracht; het zijn dus verordeningen tot uitvoering van basisverordening nr. 865/68, die het toepassingsgebied der heffing, ingesteld in artikel 2, lid 1, der basisverordening, niet konden uitbreiden of beperken.

Een derde groep argumenten van de Commissie berust op de bewering, dat het voor de douane materieel onmogelijk zou zijn de communautaire regeling toe te passen, indien zij — om uit te maken of er van toegevoegde suiker sprake is — niet zou mogen werken met bedoelde fictio legis — door een suikergehalte hoger dan bepaalde tevoren vastgestelde forfaitaire percentages als maatstaf aan te houden —.

Doch dit betoog hangt in feite samen met het zojuist reeds gesignaleerde tweede aspect van de eerste vraag van het Finanzgericht: de bewijsregeling betreffende toegevoegde of niet-toegevoegde suiker.

II

Dit tweede aspect brengt mede, dat wij een onderzoek moeten instellen naar de verhouding tussen verordening nr. 865/68 en aanvullende aantekening nr. 2 bij hoofdstuk 20 van het gemeenschappelijk douanetarief.

Deze aantekening luidt in haar redactie van 1968 als volgt:

> „De produkten bedoeld bij post 20.06 worden geacht ‚toegevoegde suiker' te bevatten, indien hun ‚suikergehalte' meer bedraagt dan de hierna vermelde gewichtspercentages, naar gelang van de soort van de vruchten:
> ananas, druiven 13 %;
> andere vruchten, gemengde vruchten daaronder begrepen 9 %."

De douane te Berlijn was op grond van een juridisch aanvechtbare, ofschoon op zichzelf logische en eenvoudige redenering van mening, dat dit voorschrift niet slechts moet worden gehanteerd ter vaststelling van het toepasselijk douanerecht, doch ook om uit te maken welke produkten onder de heffing vallen.

De Commissie zag de aan deze redenering verbonden gevaren en wees haar met zoveel woorden van de hand.

Volgens de Commissie bestrijken de verordening betreffende het gemeenschappelijk douanetarief en verordening nr. 865/68, ofschoon op dezelfde dag vastgesteld, een verschillend toepassingsgebied.

Weliswaar wordt in artikel 9 van verordening nr. 865/68 verwezen naar de algemene bepalingen en de bijzondere regels voor de toepassing van het gemeenschappelijk douanetarief, doch deze verwijzing geldt alleen voor de classificatie der in de verordening bedoelde produkten.
Volgens de Commissie kon dan ook door het gemeenschappelijk buitentarief geen „fictio legis" ter vaststelling der onder de heffing vallende produkten worden gecreëerd; deze fictio legis is in het leven geroepen door verordening nr. 865/68 zelf.
De Commissie betoogt dan verder, dat wanneer U met mij van een door verordening nr. 865/67 in het leven geroepen fictio legis niet zoudt willen weten, aan het gehele stelsel van aanvullende aantekening nr. 2 de grondslag zou komen te ontvallen. De douane zou dan van geval tot geval voor ieder afzonderlijk produkt moeten nagaan, of er toegevoegde suiker in voorkomt — hetgeen zowel praktisch als wetenschappelijk ondoenlijk ware —.
De Commissie houde ons ten goede dat haar redenering ons doet denken aan het spreekwoord „wie een hond wil slaan vindt altijd wel een stok".
Om toch vooral gedaan te krijgen dat U verordening nr. 865/68 op zodanige wijze interpreteert dat zelfs produkten waaraan geen suiker is toegevoegd aan de heffing zijn onderworpen, geeft zij een uiterst gedramatiseerde voorstelling van de gevolgen waartoe de tegenovergestelde uitlegging zou leiden.
Wanneer men aanneemt dat verordening nr. 865/68 alleen een heffing gedoogt op produkten waaraan bij verwerking werkelijk suiker is toegevoegd, dan verliest aanvullende aantekening nr. 2 — waarnaar in artikel 9 wordt verwezen — geenszins haar betekenis (zoals de Commissie beweert); integendeel, zij maakt in dat geval een juridisch bevredigende en tevens op de praktische behoeften der douane afgestemde toepassing van verordening nr. 865/68 mogelijk.
Want, anders dan de Commissie, geloven wij dat er door aanvullende aantekening nr. 2 geen „fictio legis" ofwel onwederlegbaar rechtsvermoeden, doch slechts een *eenvoudig vermoeden* wordt gecreëerd.
Bevat een produkt meer dan 9 % suiker, dan wordt daaraan geacht (vermoed) bij verwerking suiker te zijn toegevoegd; het staat dan aan de importeur te bewijzen dat er alleen natuurlijke suiker in voorkomt.
Bevat een produkt minder dan 9 % suiker, dan wordt het geacht (vermoed) slechts natuurlijke suiker te bevatten en staat het, in geval van twijfel, aan de douane te bewijzen dat er suiker aan is toegevoegd. Dit laatste geval is echter ten aanzien van de produkten van post 20.06 zuiver hypothetisch: de heffing is dan wel verschuldigd, doch zij bedraagt nihil, zodat de douane er geen belang bij heeft de toevoeging van suiker te bewijzen.
Drie redenen schijnen ons voor deze uitleggingssystematiek te pleiten.

1. „Onwederlegbare" vermoedens zijn tenslotte in al onze nationale rechtsstelsels uitzonderingen.
Zelfs het vermoeden „Is pater est, quem nuptiae demonstrant" sluit geen ontkenning van het vaderschap uit; en zou dit bij suiker anders zijn?
Is van een vermoeden sprake, dan moet het, zolang de wet niet uitdrukkelijk het tegendeel bepaalt, geacht worden een eenvoudig vermoeden, een „presumptio juris tantum" te zijn.

2. De bewoordingen van aanvullende aantekening nr. 2 sluiten niet uit, dat van zodanig vermoeden sprake is.
De tekst van 1968 luidt als volgt: „De produkten ... worden geacht toegevoegde suiker te bevatten, indien hun suikergehalte meer bedraagt dan..." enzovoort.
In de gewijzigde tekst van 1969 wordt dezelfde formulering gebezigd.

3. Derde reden: in zulk een uitleggingssysteem behoeft geen uitspraak te worden gedaan inzake het meningsverschil dat de gemachtigde van de Commissie en de vertegenwoordiger van de vennootschap Bagusat tijdens de schriftelijke en mondelinge behandeling verdeeld hield

en dat betrekking had op de mogelijkheid om langs wetenschappelijke weg vast te stellen of er suiker is toegevoegd.
Wanneer wij de gegevens welke wij uit een aantal werken konden putten, goed hebben begrepen, hebben beiden gedeeltelijk gelijk.
Zoals gezegd, is blijkbaar de *hoeveelheid* toegevoegde suiker in een produkt waarin natuurlijke suiker voorkomt, zo niet onmogelijk, dan toch *zeer moeilijk* te bepalen.
Daarentegen schijnt de *aanwezigheid* van toegevoegde suiker in een produkt in ieder geval in gespecialiseerde laboratoria te kunnen worden vastgesteld.
Wat hiervan zij, de vraag verliest goeddeels haar belang indien U, wat de bewijslevering betreft, de door ons voorgestane uitlegging aanhoudt.
Wanneer het suikergehalte van een produkt vallende onder post 20.06 9 % te boven gaat, staat het aan de importeur te bewijzen dat die suiker natuurlijke suiker is, en behoeft door de laboratoria der douane geen enkel onderzoek te worden verricht.
Resumerend, meen ik dat de eerste vraag van het Finanzgericht als volgt moet worden beantwoord: „in artikel 2 van verordening nr. 865/68 worden alleen de in artikel 1 genoemde produkten, waaraan bij verwerking in feite suiker is toegevoegd, aan de heffing onderworpen" en voorts: „ingevolge de uitleggingsregelen van het gemeenschappelijk douanetarief (aanvullende aantekening nr. 2 van hoofdstuk 20, post 20.06—B), waarnaar in artikel 9 van verordening nr. 865/68 wordt verwezen, staat het bij een hoger suikergehalte dan 9 % aan de importeur te bewijzen dat er natuurlijke suiker in voorkomt".

III

Ten slotte een enkel woord naar aanleiding van de tweede en derde vraag van het Finanzgericht.
Al dadelijk zij gezegd, dat deze vragen zonder voorwerp zijn geraakt en geen beantwoording meer behoeven, wanneer U de door ons voorgestane uitlegging aanvaardt.
Zoudt U echter met de Commissie meegaan, dan moet mijns inziens de geldigheid van verordening nr. 865/68 ernstig in twijfel worden getrokken, en wel om twee redenen:

1. Zij zou dan ons inziens stellig niet of onvoldoende zijn gemotiveerd.
Met de verordening is beoogd de aan produkten *toegevoegde* suiker aan de heffing te onderwerpen, zodat de auteurs, indien zij de verordening in bepaalde gevallen hadden willen zien toegepast op produkten waaraan in het geheel geen suiker is toegevoegd, in ieder geval hadden moeten zeggen waarom.

2. Er zijn echter nog ernstiger bezwaren.
Het toepassen van de heffing op fruitprodukten waarin geen toegevoegde suiker voorkomt — en dit zou, naar de Commissie ruiterlijk erkent, uit de door haar voorgestane uitlegging voortvloeien — zou ons inziens veel verder gaan dan nodig ware ter bereiking van het gestelde doel — namelijk alleen „clandestiene" invoer van suiker, via verwerking van vruchten met toevoeging van suiker, tegen te gaan —.
De Commissie betoogt weliswaar dat deze op de importeurs gelegde last als het ware zou worden gecompenseerd doordien in de uitlegging welke zij U aan de hand doet verwerkingsprodukten met toegevoegde suiker, doch met een totaal suikergehalte dat beneden bepaalde percentages is gelegen, aan de heffing zouden ontkomen (zo ananas).
Het staat echter geenszins vast, dat dezelfde importeurs aldus voor- en nadelen zouden zien gecompenseerd.
Integendeel, wij geloven dat een maatregel waardoor produkten die alleen natuurlijke suiker bevatten aan de heffing zouden worden onderworpen, zou indruisen tegen het evenredigheidsbeginsel dat volgens Uw Hof „een integrerend deel uitmaakt van de algemene rechtsbeginselen welker eerbiediging het Hof van Justitie heeft te verzekeren".
En dit zou slechts anders worden wan-

neer uit een door U te bevelen expertise zou blijken, dat — anders dan wij geloven — toevoeging van suiker niet slechts moeilijk, doch *onmogelijk* langs wetenschappelijke weg kan worden vastgesteld.

Ik hoop dat U, evenmin als ik, aanleiding zult vinden op deze vragen in te gaan of bedoelde instructiemaatregel te gelasten. Wij concluderen dat het Uw Hove behage te verklaren voor recht:

1. In artikel 2 van verordening nr. 865/68 worden alleen de in artikel 1 opgesomde produkten, waaraan bij verwerking in feite suiker is toegevoegd, aan de heffing onderworpen. Ingevolge de uitleggingsregelen van het gemeenschappelijk douanetarief (aanvullende aantekening nr. 2 bij hoofdstuk 20, post 20.06-B), waarnaar in artikel 9 van verordening nr. 865/68 wordt verwezen, staat het bij een hoger suikergehalte dan 9% aan de importeur te bewijzen dat er slechts natuurlijke suiker in voorkomt.

2. Door beantwoording van de eerste vraag zijn de beide andere, susbsidiair gestelde, vragen zonder voorwerp geraakt.